

Najstarší a najväčší obývaný hrad sveta má viac ako 1 000 miestností. Windsor dodnes žije kráľovským životom

19.4.2026 - | SITA

Windsorský hrad nepatrí medzi miesta, ktoré by pôsobili len ako tichá historická kulisa pre turistov. Skôr pripomína malé samostatné mesto, v ktorom sa aj dnes odohráva skutočný život. Leží len neďaleko Londýna a už celé stáročia predstavuje jeden z najvýraznejších symbolov britskej monarchie.

Jeho význam pritom nespočíva iba v reprezentácii či tradícii. Guinnessova kniha rekordov ho oficiálne eviduje ako najstarší a zároveň najväčší nepretržite obývaný hrad na svete. To samo osebe znie impozantne, no Windsor zaujme aj ďalšími číslami a detailmi. V jeho útrobách sa nachádza viac ako tisíc miestností, obklopujú ho mohutné obranné múry, ktoré odolali skúške času, a jeho neprehliadnuteľnou dominantou je Okrúhla veža. Práve na nej sa vždy, keď je panovník prítomný, vztyčí kráľovská štandarda. Aj vďaka tomu je jasné, že Windsor nie je len pamiatka, ale naozaj živé sídlo.

Z vojenskej pevnosti sa stal honosný palác

Začiatky hradu siahajú až do 11. storočia. Po normanskom dobytí Anglicka si Viliam Dobyvateľ vybral strategické miesto na vyvýšenine nad riekou Temža, kde nechal postaviť prvú obrannú pevnosť. V tom čase išlo ešte o drevenú stavbu, no tá sa v priebehu ďalších rokov postupne menila a rozrastala.

Významná prestavba prišla za vlády kráľa Henricha II., keď pôvodné drevené opevnenie nahradili kamenné múry. Ďalšiu veľkú stopu zanechal Eduard III., ktorý Windsor premenil na reprezentatívny gotický palác. Nebola to len stavebná úprava, ale aj jasné vyjadrenie moci a ambícií panovníka.

Po ňom pokračovali v úpravách aj ďalší vládcovia. Karol II. obohatil hrad o barokové prvky, zatiaľ čo Juraj III. a Juraj IV. zasiahli do jeho podoby neoklasicistickými úpravami. Rozšírili veže, dali vyniknúť honosným interiérom a pridali dekoratívne prvky inšpirované francúzskym empírom. Vďaka tomu pôsobí Windsor aj dnes ako architektonická kronika britských dejín. Na jednom mieste sa tu stretáva stredovek, gotika, baroko, neoklasicizmus aj viktoriánske obdobie.

Čo sa ukrýva vo vnútri hradu

Celý areál zaberá viac ako 5 hektárov. Pre lepšiu predstavu ide o plochu, ktorá zodpovedá približne 269 tenisovým kurtom. Hradný komplex je rozdelený na tri hlavné časti, pričom každá má vlastný význam a charakter.

Prvou časťou je Horné nádvorie. Práve tu sa nachádzajú kráľovské rezidencie a aj reprezentatívne priestory známe ako Štátne apartmány. V týchto miestnostiach sa konajú dôležité ceremónie, oficiálne prijatia či audiencie. Zároveň sa tu nachádzajú aj vzácne umelecké diela od slávnych majstrov, medzi ktorými nechýbajú mená ako Rubens alebo Holbein.

Druhou časťou je Stredné nádvorie, ktorému dominuje Okrúhla veža. Tá patrí medzi najvýraznejšie symboly celého hradu aj britskej monarchie ako takej.

Tretia časť, Dolné nádvorie, ukrýva kaplnku svätého Juraja. Táto stavba je duchovným centrom Windsoru a zároveň miestom posledného odpočinku viacerých významných panovníkov. Pochovaný je tu napríklad Henrich VIII., ale aj nedávno zosnulá kráľovná Alžbeta II.

Zaujímavosti, ktoré robia Windsor ešte výnimočnejším

Windsor neohuruje iba svojou veľkosťou a históriou, ale aj množstvom detailov, ktoré bežný návštevník možno ani nečaká. K najznámejším patrí domček pre bábiky kráľovnej Márie. Nejde o obyčajnú hračku, ale o mimoriadne prepracovanú miniatúru aristokratického sídla. Nájdete v nej funkčné drobné vybavenie, nábytok aj precízne detaily, ktoré z nej robia malý umelecký unikát.

Pozornosť si zaslúži aj kráľovská kuchyňa, ktorá sa považuje za najstaršiu stále fungujúcu kráľovskú kuchyňu na svete. Počas svojej existencie slúžila už 33 panovníkom. Zaujímavá je aj miestna tradícia: všetky hodiny v kuchyni sú nastavené o päť minút dopredu, aby sa nikdy nestalo, že jedlo dorazí na stôl neskoro.

A hodín nie je na Windsore málo. V celom hrade ich je viac ako 450. Ich prestavenie pri zmene času dvakrát do roka si vyžaduje približne 18 hodín práce.

Prekvapením pre mnohých môže byť aj spojenie s československým prostredím. Práve na Windsore sa totiž nakrúcala známa česká rozprávka *Pyšná princezná*. Dnes o tom pritom nevie ani veľa Čechov a Slovákov.

Požiar, ktorý zasiahol hradnú históriu

Jednou z najnáročnejších udalostí v novodobých dejinách hradu bol veľký požiar v roku 1992. Jeho príčinou bola prehrievajúca sa lampa v súkromnej kaplnke. Oheň napáchal obrovské škody a zasiahol približne pätinu historických priestorov.

Obnova takého rozsiahleho komplexu nebola jednoduchá, no rekonštrukcia napokon trvala päť rokov. Zaujímavosťou je, že sa ju podarilo dokončiť rýchlejšie a s nižšími nákladmi, než sa pôvodne predpokladalo. Časť financií sa získala aj tým, že Buckinghamský palác sprístupnili verejnosti, čo bolo v tom čase výrazným krokom k väčšej otvorenosti monarchie.

Windsor a legendy o duchoch

K starobylému hradu sa prirodzene viažu aj rôzne legendy a tajomné príbehy. Windsor býva často označovaný za jedno z najstrašidelnejších miest v Spojenom kráľovstve. Podľa miestnych historiek sa tu majú objavovať duchovia slávnych postáv minulosti, medzi nimi Henrich VIII. či Alžbeta I.

Či už človek na podobné príbehy verí, alebo ich berie len ako súčasť folklóru, nemožno poprieť, že hradu dodávajú ešte silnejšiu a tajomnejšiu atmosféru.

Hrad, ktorý ostáva dôležitý aj dnes

Windsor je aj v súčasnosti oficiálnou rezidenciou kráľa Karola III. Pravidelne sa tu konajú štátne a reprezentačné podujatia, od udeľovania vyznamenaní až po súkromné audiencie či významné prijatia.

Zároveň sa počíta s tým, že hrad prejde ďalšou modernizáciou. Kráľ oznámil plány, ktoré zahŕňajú napríklad využitie solárnych panelov alebo zavedenie ekologickejšieho a úspornejšieho osvetlenia. Aj takáto historická stavba sa teda postupne prispôbuje požiadavkám súčasnosti.

Napriek tomu, že ide o plne funkčný pracovný palác, Windsor je prístupný aj verejnosti. Každý rok sem prichádzajú tisíce návštevníkov z rôznych kútov sveta. Neláka ich len samotná história a architektúra, ale aj možnosť aspoň na chvíľu nahliadnuť do fungovania modernej britskej monarchie.

Windsorský hrad tak ani po stáročiach nestratil nič zo svojej príťažlivosti. Stále dokáže fascinovať svojou minulosťou, veľkoleposťou aj tým, že zostáva skutočne živou súčasťou dnešného sveta.

<https://sita.sk/byvaniehrou/najstarsi-a-najvacsi-obyvany-hrad-sveta-ma-viac-ako-1-000-miestnosti-windsor-dodnes-zije-kralovskym-zivotom>